

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
الهِیْ اَنْطَقْتَنِیْ بِالْهَدٰی وَ الْهَمْنِیْ التَّقْوٰی

خلاصه جلسه قبل

- دلیل افرینش: زیرا خود خداوند تبارک و تعالی به عنوان هدف عالی خلقت انسان و هدف نهایی کمال انسان، مطرح است.
- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ سُورَةُ 11, آیه 7
- خسران، اخسرین اعمال و اعمالی که مانند سراب است
- عمل اندوخته و سرمایه ابدی انسان (ره توشه)
- ظهور، تجسم عمل و بازگشت عمل به انسان در آخرت
- **يُوفَىٰ إِلَيْكُمْ**
- لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ
- مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (۷) پس هر که هموزن ذره‌ای نیکی کند [نتیجه] آن را خواهد دید (۷)
- وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (۸) و هر که هموزن ذره‌ای بدی کند [نتیجه] آن را خواهد دید (۸)
- يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحَضَّرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ
- وَوَضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظِلُّمُ رَبُّكَ أَحَدًا **سوره : الكهف آیه : 49**
- عمل انسان همدم همیشگی انسان

خلاصه جلسه قبل

• حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا

• وَهُمْ يَصْطَرُّونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرُ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

• کسی به فکر ما نیست

افات عمل

وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِّنْ لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا

بگو: ای پروردگار من، مرا به راستی و نیکویی داخل کن و به راستی و نیکویی بیرون بر، و مرا از جانب خود پیروزی و یاری عطا کن

1. شروع با ریا

2. در انجام کار غرور

3. در پایان حبط

عناوین بحث

1. هدف خلقت و عمل
2. انسان خاسر
3. ظهور و بازگشت عمل به انسان در آخرت
4. درخواست بازگشت برای انجام عمل صالح
5. ثبت اعمال و شاهدان اعمال
6. وزن کشی اعمال
7. عدل الهی و عقوبت ابدی برای اعمال غیر ابدی
8. جزای عمل در دنیا
9. عمل جوارحی و عمل جوانحی و انواع عمل
10. ملک (ظاهر) و ملکوت (باطن) عمل
11. اثر عمل بر روی انسان اثرگذاری روح اعمال
بریکدیگر در نفس انسان
12. انسان عمل ساز است و عمل انسان ساز
13. کیفیت عمل اخلاص
14. اخلاص
15. نیت صادقانه
16. پذیرش و قبولی و کمال عمل
17. حسن عمل و احسن عمل او اءصوب عمل
18. تاثیر اعمال بر روی یکدیگر و حبط اعمال
19. از شاکله در انسان

ثبت اعمال انسان در قران

• تعبیرات که در قران در باره ثبت اعمال انسان آمده است:

• در دنیا

• نسخه برداری از اعمال و مکتوب شدن اعمال

• صدابرداری و صورت برداری

• شاهدان اعمال

• در آخرت

• مطلع شدن

• دیدن اعمال

• دریافت عمل

• حضور عمل و ظهور

• علاوه بر اینکه (ارزش گذاری اعمال) هم انجام می شود

شاهدان اعمال

- « أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى » مگر ندانسته که خدا می بیند؛ آیه 14 سوره علق
- يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ. (سوره غافر، آیه 19)
- «إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ» (آیه 17 سوره حج)
- «كَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا» (آیه 126 سوره نساء)
- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا» آیه 45 سوره احزاب
- «وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا» (آیه 41 سوره نساء)

- اتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ» یعنی اینکه: از نافرمانی خدا در خلوت ها بپرهیزید، زیرا همان که گواه است، داوری کند

شاهدان اعمال

- « وَ قُلْ اَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَ رَسُوْلُهُ وَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَ سَتُرْدُوْنَ اِلَىٰ عَالِمٍ - الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ » آيه 105 سوره توبه
- « وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ اُمَّةً وَسَطًا لِتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلٰى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْنَكُمْ شَهِيدًا » (آيه 143 سوره بقره)
- « كِتَابٌ مَّرْقُومٌ، يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ » آيات 20 و 21 سوره مطففين
- « مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدِيْهِ رَقِيْبٌ عَتِيْدٌ » آيه 18 سوره قاف
- وَ لَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُقْتَلُ فِى سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ بَلْ اَحْيَآءٌ وَ لٰكِن لَّا تَشْعُرُوْنَ » آيه 154 بقره
- « يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا » آيه 4 سوره زلزال
- وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ، وَ الْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ، وَ شَآهِدٍ وَ مَشْهُودٍ آيَاتِ اَوَّلِ سُوْرَةِ بَرُوْجِ

شاهدان اعمال

• حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۲۰)

• تا چون بدان رسند گوششان و دیدگانشان و پوستشان به آنچه میکرده اند بر ضدشان گواهی دهند (۲۰)

• وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۲۱)

• و به پوست [بدن] خود می گویند چرا بر ضد ما شهادت دادید می گویند همان خدایی که هر چیزی را به زبان درآورده ما را گویا گردانیده است و او نخستین بار شما را آفرید و به سوی او برگردانیده می شوید (۲۱)

• وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ (۲۲)

• و [شما] از اینکه مبدا گوش و دیدگان و پوستتان بر ضد شما گواهی دهند [گناهانتان را] پوشیده نمی داشتید لیکن گمان داشتید که خدا بسیاری از آنچه را که می کنید نمی داند (۲۲)

• وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ (۲۳)

• و همین بود گمانتان که در باره پروردگارتان بردید شما را هلاک کرد و از زیانکاران شدید (۲۳)

شاهدان اعمال

• وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ. (سوره یس، آیه 65)

• يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَ أَيْدِيهِمْ وَ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (16)

«در آن روزی که زبان ها و دست ها و پاهایشان بر ضد آنان نسبت به اعمالی که مرتکب شده اند، گواهی می دهند».

• علی (ع) خطبه 199

• ان الله سبحانه و تعالی لا يخفى عليه ما العباد مقترفون في ليلهم و نهارهم [6] لطف به خبرا ، و احاط به علما [7] اعضاؤکم شهوده ، و جوارحکم جنوده ، و ضمائرکم عیونه ، و خلواتکم عیانه

• آنچه را که بندگان در شب و روز انجام می دهند بر خداوند متعال پوشیده نیست [6] به طور دقیق از اعمال آنها آگاه است و با علم بی پایانش به آنها احاطه دارد [7] اعضای شما گواه او و اندام شما سپاهیان او ضمیر و وجدانتان جاسوسان وی و خلوتهای شما در برابر او آشکار و عیان است

• با جنود خدا به جنگ با خدا نروید

• (لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ)

دعای عرفه

• وَجَوَارِحِي كُلُّهَا شَاهِدَةٌ عَلَيَّ بِمَا قَدْ عَمِلْتُ وَعَلِمْتُ يَقِينًا غَيْرَ ذِي شَكٍّ

• حال آنکه همه اعضایم بر آنچه عمل کردم بر من گواهند به یقین دانستم بدون تردید.
که تو از کارهای بزرگ من پرسنده ای،

هیچ سخنی از خدا پوشیده نمی باشد

- **يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا (۴۲)**
- آن روز کسانی که کفر ورزیده اند و از پیامبر [خدا] نافرمانی کرده اند آرزو می کنند که ای کاش با خاک یکسان می شدند و از خدا هیچ سخنی را پوشیده نمی توانند داشت (۴۲)

• **وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ**

ثبت گفتار انسان

- لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (۱۸۱) آل عمران
- مسلما خداوند سخن کسانی را که گفتند خدا نیازمند است و ما توانگریم شنید به زودی آنچه را گفتند و بناحق کشتن آنان پیامبران را خواهیم نوشت و خواهیم گفت بچشید عذاب سوزان را (۱۸۱)
- كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا (۷۹)
- نه چنین است به زودی آنچه را می گوید می نویسیم و عذاب را برای او خواهیم افزود (۷۹)
- وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا (۸۰)
- و هر چه (از مال و فرزندی) دم می زند ما وارث خواهیم شد و او بی کس و تنها نزد ما خواهد آمد (۸۰)
(مریم)
- مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (ق-۱۸)
- انسان هیچ سخنی را بر زبان نمی آورد مگر اینکه همان دم، فرشته ای مراقب و آماده برای انجام مأموریت (و ضبط آن) است .

انچه بیان میکنید

• اِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالْاِسْنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِاَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُوْنَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ (۱۵)

• آنگاه که از زبان یکدیگر (تهمت را) می‌گرفتید و با آنکه علم نداشتید دهان به دهان می‌گفتید و این را ساده و کوچک می‌پنداشتید در حالی که آن نزد خدا بزرگ است.

عمل انسان مکتوب می شود

- نسخه برداری
- وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِثَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
- آیه 28 سوره جاثیه

ثبت عمل

• إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ (۱۲) (یس)

• آری ماییم که مردگان را زنده می سازیم و آنچه را از پیش فرستاده اند با آثار [و اعمال]شان درج می کنیم و هر چیزی را در کارنامه ای روشن برشمرده ایم (۱۲)

• إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ؛ رسولان (فرشتگان) ما، آنچه نیرنگ می کنید (و نقشه می کشید)، می نویسند! « (21/یونس)

• وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ؛ و بی شک نگاهبانانی بر شما گمارده شده (انفطار آیه 10)

سوره انبياء

• فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾

• پس هر که کارهای شایسته انجام دهد و مؤمن [هم] باشد
برای تلاش او ناسپاسی نخواهد بود و ما یم که به سود او
ثبت می‌کنیم

نَسْتَسِيخُ

• هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَسِيخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

• این است کتاب ما که به حقّ درباره شما سخن می‌گوید، همانا ما آنچه را انجام می‌دادید نسخه برداری و ثبت می‌کردیم.

• نکته‌ها

• رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: هنگامی که انسان در قلب خود خدا را یاد کند، خداوند آن را در کتابی ثبت می‌کند و به فرشتگان یادآوری می‌کند. آنان می‌گویند: ما خبر نداریم. خداوند می‌فرماید: من یاد قلبی او را هم ثبت می‌کنم. (55)

• در دعای کمیل نیز می‌خوانیم: «و الشاهد لما خفی عنهم» پروردگارا! تو بر آنچه از فرشتگان مخفی است آگاهی.

• (55) تفسیر برهان.

•

ثبت عمل

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ (ق-17)

(به خاطر بیاورید) هنگامی را که دو فرشته راست و چپ که ملازم انسانند اعمال او را دریافت می‌دارند؛ (17)

- در روایات دو فرشته، «رقیب» و «عتید» است.
- در روایت آمده است؛ در هنگام مرگ دو نفر با چهره‌ای بسیار زیبا نزد انسان می‌آیند یکی سمت راست و دیگری سمت چپ می‌نشینند، سلام می‌دهند و می‌گویند ما کتاب اعمالت را آورده‌ایم آن را بگیر، انسان می‌پرسد چه کتابی؟ آنان می‌گویند ما همان دو فرشته‌ای بودیم که در دنیا با تو بودیم و تمام کارهای خوب و بد تو را می‌نوشتیم این همان کتاب اعمال تو است. کتاب خوبی‌ها در دست رقیب و کتاب بدی‌ها در دست عتید است، انسان با دیدن خوبی‌ها خوش حال می‌شود و با دیدن بدی‌ها غمگین شده و گریه می‌کند...

- مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، محقق، مصحح، جمعی از محققان، ج 22، ص 374 - 376، دار إحياء التراث العربی، بیروت، چاپ دوم، 1403 ق.

ثبت عمل

- وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَدَّكِرٍ (۵۱) و هم مسلکان شما را سخت به هلاکت رساندیم پس آیا پندگیرنده‌ای هست (۵۱)
- وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ (۵۲) و هر چه کرده‌اند در کتابها [ی اعمالشان درج] است (۵۲)
- وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ (۵۳) و هر خرد و بزرگی [در آن] نوشته شده (۵۳)
- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ (۵۴) در حقیقت مردم پرهیزگار در میان باغها و نهرها (۵۴) **سوره القمر**

ظهور و بازگشت عمل به انسان در آخرت

• وَوَضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظِلُّمُ رَبُّكَ أَحَدًا **سوره : الكهف آیه : 49**

عمل انسان در قیامت ظهور و حضور پیدا میکند و خود عمل جزای انسان است (آنچه در دنیا بکاری در آخرت همان را میدروی)

• وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا

وزن کشی اعمال

- **فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (۱۰۲)** پس کسانی که کفه میزان [اعمال] آنان سنگین باشد ایشان رستگار اند (۱۰۲)
- **وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ (۱۰۳)** و کسانی که کفه میزان [اعمال] شان سبک باشد آنان به خویشتن زیان زده [و] همیشه در جهنم می مانند (۱۰۳)
المؤمنون
- امام علی (ع): چه خوب است که تمام صحبتها و سخنان شما ذکر خدا و قرائت قرآن باشد که چون از پیامبر پرسیدند: در نزد خدا کدام عمل برتر است؟ فرمودند: قرائت قرآن و اینکه در حالی بمیری که زبانت به ذکر خدا مشغول باشد. الحیاه جلد 2 صفحه

وَمَنْ يَعِشْ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِضَ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ
وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنََّّهُمْ مُّهْتَدُونَ

• امام علي (ع): چه خوب است که تمام صحبتها و سخنان شما ذکر خدا و قرائت قرآن باشد که چون از پیامبر پرسیدند: در نزد خدا کدام عمل برتر است؟ فرمودند: قرائت قرآن و اینکه در حالی بمیری که زبانت به ذکر خدا مشغول باشد. الحیاه جلد 2 صفحه

• و هر که از یاد خدای رحمن روی گردان شود شیطانی بر او می‌گماریم که همراه و دمساز وی گردد.
و آنها (شیاطین) مردم را از راه (حق) باز می‌دارند ولی گمان می‌کنند که هدایت یافته‌اند.

عمل

فرجام انسان را رقم میزند.

• امام علی (ع) : حقیقت سعادت عبارت از این است که عمل آدمی به سعادت ختم شود و عاقبت به خیر از دنیا رخت بندد و حقیقت شقاوت در این است که عمل آدمی به شقاوت خاتمه یابد . معانی الاخبار صفحه 345

• مبدأ سعادت را عقاید حقه، اخلاق پسندیده و کردار شایسته و مبدأ شقاوت را عقاید باطل، اخلاق ناپسند و کردار ناشایست

نتیجه

- انسان از درون و بیرون کاملاً تحت نظر است و همه اعمال او ثبت می شود.
- اثر تربیتی نظارت

با خیرات خود در راه خدا به ما محبت کنید

از لب‌الباب قطب راوندی نقل شده که در خبرآمده است که مردگان در هر شب جمعه می‌آیند. پس هر یک از ایشان به آواز گریان فریاد می‌زنند! ای فرزندان من! ای خویشان! با خیرات خود به ما محبت کنید. خدا شما را رحمت کند، ما را به خاطر بیاورید و ما را فراموش نکنید. بر غربت ما رحم کنید، ما در زندان تنگ و تاریک مانده‌ایم. به ما رحم کنید و دعا و صدقه راز ما دریغ نکنید. شاید پیش از آنکه شما هم مثل ما شوید به شما رحم فرمایند. ای بندگان خدا! سخن ما را بشنوید و ما را فراموش مکنید. این ثروتی که در دست شماست، روزی در دست ما بود، ما آنها را در راه خدا خرج نکردیم. پس آنها برای ما وزر و وبال شد و منفعت برای دیگران، به ما مهربانی کنید، ولو به یک درهم یا قرص نانی یا پاره‌ای چیزی. پس فریاد می‌کنند: چقدر نزدیک است که بر نفس‌های خود گریه کنید و به شما نفعی ندهند، چنانکه ما گریه می‌کنیم و سودی برای ما ندارد. پس کوشش کنید پیش از آنکه مثل ما شوید. (1)

1- منازل الاخره، شیخ عباس قمی،

تا زنده ای برای فردا توشه (عمل صالح) برگیر

• ان الیوم عمل و لا حساب و غذا حساب و لا عمل

• امروز روز عمل و بدون حساب و فردا روز حساب و بدون عمل است. (نهج البلاغه، نامه 31)

نتیجه گیری

- قرب و سیر و سلوک
(س) با چه کاری- غیر تدریس و همت گماردن به کتاب خداوند متعال و تفسیر اهل البیت علیهم السلام- می توان بر تقوی و سیر به سوی خداوند متعال، قوت پیدا نمود؟
(ج) بسمه تعالی- **تصمیم همیشگی و دائمی بر ترک گناه در اعتقاد و عمل.**
- (س) این جانب تصمیم دارم که به خداوند، قرب پیدا کنم و سیروسلوک داشته باشم، راه آن چیست؟
(ج) بسمه تعالی- چنانچه طالب، صادق باشد، **«ترک معصیت»، کافی و وافی است برای تمام عمر، اگر چه هزار سال باشد.**
- (س) بعضی از طلاب از ما در مورد علاج «ریا» و «عجب» و «کبر» و «سمعه» و «شهوت» و غیر آن، سؤال نموده اند، نظر شریف جناب عالی چیست؟
(ج) بسمه تعالی- همه این ردائل، از ضعف در شناخت خداوند، سرچشمه می گیرد، و آنها به وسیله انس با انس گیرنده انس گیرندگان، در عبادت، دفع و رفع می شوند، اگر او بداند که «خداوند متعال در همه حالات و زمانها از هر خوبی، خوبتر است»، از انس با او تعالی جدا نخواهد شد.